

HENSTILLINGER

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2021/1970

af 10. november 2021

om et fælles europæisk dataområde for kulturarv

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Digitale teknologier har ændret vores liv i et hurtigt tempo og skabt nye muligheder for vores samfund, herunder for kulturarvsinstitutioner. De digitale teknologier giver kulturarvsinstitutioner mere effektive værktøjer, som de kan bruge til at digitalisere kulturarvsaktiver og nå ud til et bredere publikum. Dette skaber flere måder, hvorpå offentligheden kan få adgang til, opdage, udforske og nyde godt af kulturaktiver, og skaber flere muligheder for videreanvendelse af kulturaktiver til innovative og kreative tjenester og produkter i forskellige sektorer, f.eks. andre kulturelle og kreative sektorer samt inden for turisme.
- (2) Som det understreges i meddelelsen »Det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti«⁽¹⁾, har digitale teknologier mere end nogensinde før afgørende betydning for, hvordan vi arbejder, lærer, indgår i sociale sammenhænge, nyder underholdning og får adgang til en lang række tjenester og produkter, lige fra sundhed til kultur.
- (3) Covid-19-pandemien har vist kulturarvssektorens styrker og sårbarheder og behovet for at fremskynde dens digitale omstilling for at få mest muligt ud af de eksisterende muligheder. Mange kulturinstitutioner har lidt store økonomiske tab eller har måttet lukke. På trods af de økonomiske udfordringer, som pandemien har skabt, er det imidlertid også lykkedes mange at fastholde deres publikum eller endda nå ud til flere ved at udbygge deres digitale tjenester (f.eks. ved at inddrage publikum, dele samlinger eller stille digitale værktøjer til rådighed), og de har på den måde endnu en gang vist deres store værdi for samfundet og den europæiske økonomi.
- (4) Kulturarven er ikke kun et centralt element i opbygningen af en europæisk identitet, der bygger på fælles værdier, den yder også et vigtigt bidrag til den europæiske økonomi ved at fremme innovation, kreativitet og økonomisk vækst. Kulturturisme udgør f.eks. op til 40 % af al turisme i Europa⁽²⁾, og kulturarven er en væsentlig del af kulturturismen. Avanceret digitalisering af kulturarvsaktiver og videreanvendelse af sådant indhold kan skabe nye job, ikke blot i kulturarvssektoren, men også i andre kulturelle og kreative sektorer, herunder f.eks. videospil- og filmindustrien. De kulturelle og kreative industrier bidrager med 3,95 % af værditilvæksten i EU (477 mia. EUR), beskæftiger 8,02 mio. mennesker og involverer 1,2 mio. virksomheder, hvoraf 99,9 % er SMV'er⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2021) 118 final.

⁽²⁾ UNWTO's rapport om synergier mellem turisme og kultur.

⁽³⁾ SWD/2021/351 final.

- (5) Det konkluderedes i evalueringen ⁽⁴⁾ af Kommissionens henstilling om digitalisering og onlineadgang til kulturelt materiale og digital opbevaring (2011/711/EU), at flere af de udfordringer, som kulturarvssektoren stod overfor for 10 år siden, stadig er til stede i dag, bl.a. det presserende behov for at beskytte og bevare den europæiske kulturarv, navnlig den truede kulturarv. I evalueringen blev det imidlertid også anerkendt, at kulturarvslandskabet havde ændret sig betydeligt i de seneste år med nye behov, men frem for alt med nye muligheder, der yderligere vil kunne øge kulturarvens bidrag til den europæiske økonomi. Der er derfor nødvendigt at sikre en politisk respons, der opfylder disse nye behov og forventninger inden for kulturarvssektoren, de kulturelle og kreative sektorer og samfundet generelt.
- (6) I denne henstilling opfordres medlemsstaterne til at indføre passende rammer til at styrke genopretningen i og omstillingen af kulturarvssektoren og til at støtte kulturarvsinstitutioner i at blive bedre rustede og mere modstandsdygtige i fremtiden. Dette vil føre til digitalisering, videreanvendelse og digital bevaring af højere kvalitet i hele EU og have afsmittende virkninger på andre centrale sektorer i den europæiske økonomi såsom turisme, forskning og andre kulturelle og kreative sektorer.
- (7) Medlemsstaterne har forskellige tilgange til kulturarv og tager i varierende grad hensyn til kulturarvsinstitutionernes særlige karakteristika og behov. En omfattende digital strategi for kulturarvssektoren, der opstiller en klar og konkret vision og angiver de mest hensigtsmæssige midler til at gennemføre den, vil sikre en mere effektiv politisk respons og gøre sektoren stærkere. For at opnå en effektiv digital omstilling, skabe tillid og opnå et stærkt samarbejde bør medlemsstaterne inddrage alle relevante interessenter i udarbejdelsen af strategien.
- (8) Udviklingen af avancerede digitale teknologier såsom 3D, kunstig intelligens, maskinlæring, cloudcomputing, datateknologier, virtual reality og augmented reality har givet hidtil usete muligheder for digitalisering, onlineadgang og digital bevaring. Avancerede digitale teknologier fører til mere effektive processer (f.eks. automatiseret generering af metadata, vidensudtræk, automatiseret oversættelse og tekstgenkendelse ved hjælp af systemer til optisk tegngenkendelse) og indhold af højere kvalitet. De giver mulighed for innovative former for kunstnerisk virksomhed, samtidig med at der åbnes op for nye former for digitalt samarbejde med og udnyttelse af kulturelt indhold gennem fælles kuratering, fælles design og crowdsourcing, hvilket styrker offentlighedens deltagelse. Man kan også undersøge mulighederne for at bruge kunstig intelligens, blockchain og andre avancerede teknologier med henblik på automatisk at identificere kulturgoder, der handles ulovligt. Udbredelsen af sådanne avancerede teknologier har stor betydning for den europæiske genopretning og vækst efter covid-19-pandemien, og medlemsstaterne bør støtte den ved at træffe passende foranstaltninger.
- (9) Desuden bør medlemsstaterne og kulturarvsinstitutionerne gøre brug af de hidtil usete muligheder, som de avancerede digitale teknologier giver for at fremme klimainsatsen og støtte omstillingen til en grønnere og mere bæredygtig EU-økonomi i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt ⁽⁵⁾. Eksempelvis kan kulturarvsaktiver, der digitaliseres i 3D, være en kilde til relevant viden om følger, tilpasning og modstandsdygtighed i relation til klimaet (f. eks. giver 3D mulighed for ikke destruktiv analyse af aktiverne, visualisering af skader og oplysninger med henblik på restaurering, bevaring osv.). På samme måde kan digitale tvillinger og jordobservationsteknologier være af afgørende betydning for at øge modstandsdygtigheden over for klimænderinger og støtte den forebyggende bevaring af kulturarvsmonumenter, -bygninger og -steder. I den forbindelse er digitalisering også en drivkraft med hensyn til at støtte eksperter i at bekæmpe miljøkriminalitet på bestemte lokaliteter.
- (10) Det er vigtigt, at medlemsstaterne fortsætter deres bestræbelser på at digitalisere ⁽⁶⁾ og bevare kulturarvsaktiver digitalt. Opstilling af specifikke mål for digitalisering og bevaring på grundlag af en behovsvurdering og klare og objektive kriterier vil kunne føre til konkrete og målbare resultater. Dette ville være særlig vigtigt for den kulturarv, der er truet. I sådanne tilfælde kan 3D-digitalisering med den højeste detaljeringsgrad endda være en nødvendighed, f.eks. med henblik på bevaring og restaurering. Selv i tilfælde med lav risiko for forfald eller ødelæggelse bør det imidlertid i betragtning af det store potentiale for videreanvendelse af digitaliserede kulturaktiver, f.eks. til innovative oplevelser og bæredygtig turisme, prioriteres at støtte den overordnede genopretning og resiliens i økonomien i overensstemmelse med målene i den europæiske grønne pagt. Desuden bør medlemsstaterne styrke deres indsats inden for underdigitaliserede områder, f.eks. inden for bygninger, monumenter og steder samt immateriel kulturarv.

⁽⁴⁾ SWD(2021)15 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 640 final.

⁽⁶⁾ Herunder 2D-digitalisering.

- (11) Ud over anvendelse til bevarings- og restaureringsformål kan 3D-teknologier også øge kulturarvsinstitutioners muligheder for at nå ud til et bredere publikum gennem mere fordybelse i oplevelserne, f.eks. via virtuel adgang til steder, der normalt er utilgængelige (f.eks. undervandsområder), eller som er midlertidigt lukkede, eller deres muligheder for at nå ud til personer med synshandicap, f.eks. ved at tilbyde tilgængelige taktile oplevelser. Derfor vil et særligt fokus på 3D-digitalisering af truet kulturarv og af de mest besøgte kultur- og kulturarvsmonumenter, -bygninger og -steder øge kulturarvens værdi og potentiale. Dette vil også være i overensstemmelse med erklæringen om samarbejde om digitaliseringen af kulturarven fra april 2019 ⁽⁷⁾, hvor medlemsstaterne blev enige om at øge indsatsen og fortsætte fremskridtene sammen inden for rammerne af et paneuropæisk initiativ til 3D-digitalisering af kulturarvsgenstande, -monumenter og -steder.
- (12) Digitaliseringen indebærer imidlertid ikke automatisk digital bevaring. For at sikre adgang til de digitaliserede aktiver på lang sigt er det nødvendigt, at medlemsstaterne omhyggeligt planlægger og gennemfører den digitale bevaring af deres aktiver under hensyntagen til alle relevante finansielle, organisatoriske og tekniske udfordringer på lang sigt. Målene for digital bevaring behøver således ikke blot at omfatte de kulturarvsaktiver, hvis digitalisering anses for en prioritet (f.eks. truede aktiver, de mest besøgte monumenter og steder eller underdigitaliserede områder), men også aktiver, der er blevet digitaliseret tidligere.
- (13) Den nuværende finansielle ramme giver medlemsstaterne hidtil usete muligheder for at anvende forskellige finansieringsstrømme med henblik på en betydelig styrkelse af digitalisering og bevaring og at opbygge større kapacitet i kulturarvssektoren. Medlemsstaterne bør øge bevidstheden blandt sektorens aktører om de finansieringsmuligheder, som programmet for et digitalt Europa, Horisont Europa ⁽⁸⁾, samhørighedsfondene ⁽⁹⁾, REACT-EU ⁽¹⁰⁾, instrumentet for teknisk støtte ⁽¹¹⁾ og genopretnings- og resiliensfaciliteten ⁽¹²⁾ giver for støtte til de investeringer, der er nødvendige for sektorens genopretning og digitale omstilling, for at give bredere adgang til kultur og opnå en positiv indvirkning på lokalsamfundene.
- (14) Digitaliseringen af Europas kulturarv kræver betydelige finansielle ressourcer. For at få andre til at tage del i den finansielle indsats og samtidig fremskynde offentlighedens adgang til kulturarven samarbejder kulturarvsinstitutioner med private aktører. Mange af disse samarbejdsaftaler giver imidlertid private partnere eksklusive rettigheder. I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1024 ⁽¹³⁾ fastsættes en række minimumsregler for videreanvendelse og ordninger til i praksis at gøre det lettere at videreanvende eksisterende dokumenter, som medlemsstaternes offentlige myndigheder er i besiddelse af. Det kræver navnlig, at kulturarvsinstitutioner under direktivets anvendelsesområde (f.eks. museer, arkiver, biblioteker) overholder specifikke bestemmelser om eneretsaftaler som fastsat i direktivets artikel 12. For at fremme retfærdig og ikkediskriminerende adgang for alle til kulturarvsaktiver bør kulturarvsinstitutioner, der samarbejder med den private sektor, herunder de kulturarvsinstitutioner, der ikke er omfattet af ovennævnte direktiv, sigte mod at anvende principperne i nævnte artikel 12.
- (15) Som understreget i den europæiske dagsorden for færdigheder ⁽¹⁴⁾ har covid-19-pandemien øget den allerede eksisterende mangel på digitale færdigheder, samtidig med at der er opstået nye uligheder, da mange medarbejdere ikke har det niveau af digitale færdigheder, der er nødvendigt på arbejdspladsen. Dette gælder også for kulturarvssektoren, hvor den digitale kløft især efterlader små institutioner (f.eks. museer) i en vanskelig position med hensyn til at gøre brug af avancerede teknologier såsom 3D eller kunstig intelligens. Derfor bør medlemsstaterne i overensstemmelse med den europæiske dagsorden for færdigheder og dens første flagskibsinitiativ, pagten for færdigheder, og til støtte for handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder ⁽¹⁵⁾, fastsætte specifikke mål for opkvalificering eller omskoling af medarbejdere på kulturarvsområdet. Som supplement hertil og med udgangspunkt i planen vedrørende alliancen for kulturarv (CHARTER) er de kulturelle og kreative industrier som et af de 14 økosystemer, der er udpeget i strategien for det indre marked, i øjeblikket ved at opbygge et storstilet partnerskab for udvikling af færdigheder, som bør indgå i pagten for færdigheder.

⁽⁷⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>.

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe_en.

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/2021_2027/.

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/coronavirus-response/react-eu.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/info/overview-funding-programmes/technical-support-instrument-tsi_da.

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resiliencefacility_en.

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1024 af 20. juni 2019 om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (EUT L 172 af 26.6.2019, s. 56).

⁽¹⁴⁾ COM/2020/274 final

⁽¹⁵⁾ COM(2021) 102 final

- (16) Kulturarvsinstitutionerne er stødt på forskellige ophavsretsrelaterede hindringer i forbindelse med digitalisering og deling af kulturarv såsom omkostninger i forbindelse med clearing af rettigheder, mangel på tilstrækkelig ophavsretsekspertise blandt medarbejderne på kulturarvsområdet og begrænsninger med hensyn til grænseoverskridende samarbejde mellem institutioner. Der er derfor truffet specifikke foranstaltninger på EU-plan for at håndtere sådanne udfordringer. F.eks. fastsættes der ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790⁽¹⁶⁾ om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked forskellige bestemmelser om modernisering af den ophavsretlige ramme, som regulerer kulturarvsinstitutionernes aktiviteter i det digitale miljø. En af de vigtigste ændringer, der indføres med direktivet, er en klar ramme for digitalisering og formidling af ikke længere forhandlede værker, som kulturarvsinstitutioner har i deres samlinger. Direktivet indfører desuden harmoniserede og obligatoriske undtagelser for kulturarvsinstitutioners fremstilling af bevarelseskopier og for tekst- og datamining til videnskabelig forskning. Endelige indeholder direktivet en præcisering af status for billedkunstværker i det offentlige domæne, som har til formål at øge retssikkerheden. De nye regler om ophavsret vil navnlig lette en af kulturarvsinstitutionernes almenyttige kerneopgaver ved at fremme kulturarvens bevarelse og tilgængelighed og ved i væsentlig grad at lette anvendelsen af værker, der ikke længere er kommercielt tilgængelige, til gavn for europæisk kultur og for alle borgere. Medlemsstaterne skal derfor sikre en effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's lovgivning om ophavsret, således at kulturarvsinstitutioner fuldt ud kan drage fordel af den ophavsretlige ramme, som navnlig er ajourført ved direktiv (EU) 2019/790.
- (17) Europeana⁽¹⁷⁾ har været afgørende for at styrke samarbejdet og standardiseringsaktiviteterne på tværs af grænserne i og uden for EU. Dets standardiserede rammer for deling af digitalt indhold og metadata online, navnlig Europeanas datamodel⁽¹⁸⁾, erklæringerne om rettigheder⁽¹⁹⁾ og Europeana Publishing Framework⁽²⁰⁾, har opnået stor udbredelse i kulturarvssektoren i Europa og internationalt. F.eks. giver Europeanas datamodel mulighed for en standardiseret gengivelse af de data, der stilles til rådighed i Europeana af kulturarvsinstitutioner fra forskellige domæner i forskellige formater. RightsStatements.org-rammen indeholder en række standardiserede erklæringer om rettigheder, der kan anvendes af kulturarvsinstitutioner til at oplyse status for ophavsret og videreanvendelse af digitale objekter til offentligheden. Interoperabilitet er imidlertid fortsat et område, der kræver en vedvarende indsats med hensyn til formater og standarder for digitalt indhold og metadata, f.eks. i forbindelse med 3D eller anvendelse af kontekstuelle enheder og autoritetsfiler med henblik på semantisk interoperabilitet. I erklæringen om samarbejde om fremme af digitaliseringen af kulturarven fra april 2019 blev medlemsstaterne enige om at intensivere deres bestræbelser på yderligere at udvikle og fremme interoperabilitetsstandarder og -rammer i digitaliseringsinitiativer. Medlemsstaterne og kulturarvsinstitutionerne bør derfor styrke deres bestræbelser på at støtte eller overholde de relevante standarder og rammer med henblik på at fremskynde udveksling og videreanvendelse af data.
- (18) Oprettelsen af et fælles europæisk dataområde for kulturarv vil give kulturarvsinstitutionerne mulighed for at udnytte det indre markeds størrelse i overensstemmelse med den europæiske datastrategi⁽²¹⁾. Det vil fremme videreanvendelsen af indhold og stimulere kreativitet i forskellige sektorer og på den måde skabe værdi for hele økonomien og samfundet. Det vil navnlig sikre indhold af høj kvalitet og effektiv, pålidelig og brugervenlig adgang til europæiske digitale kulturarvsaktiver. Området vil styrke yderligere samarbejde, partnerskaber og kontakt med netværket af datapartnere (f.eks. museer, gallerier, biblioteker og arkiver i hele Europa), aggregatorer og eksperter, der arbejder inden for digital kulturarv. Dataområdet vil bygge på den nuværende Europeana-strategi for 2020-2025⁽²²⁾, der har til formål at styrke kulturarvsinstitutioner i deres digitale omstilling.
- (19) Europeana giver i øjeblikket adgang til 52 mio. kulturarvsaktiver, hvoraf 45 % kan videreanvendes i forskellige sektorer. Billeder og tekst udgør 97,5 % af aktiverne med kun 2,47 % audiovisuelt indhold og 0,03 % indhold i 3D. Flere bidrag med digitaliserede aktiver af høj kvalitet, f.eks. i 3D, ville fremme innovation og kreativitet gennem anvendelse og videreanvendelse af de digitaliserede kulturarvsaktiver på forskellige centrale områder (f.eks. uddannelse, intelligente byer, miljømodeller, bæredygtig turisme og kulturelle kreative sektorer). Yderligere 40 mio. forskellige typer digitaliserede aktiver af høj kvalitet i dataområdet vil øge den rigdom af materiale, der er tilgængelig online, samtidig med at der vil komme yderligere fokus på vores europæiske kulturarv. Den øgede mængde vil også give mulighed for yderligere videreanvendelse og dermed potentielle nye former for tjenester og anvendelser. Det er vigtigt, at kulturarvsinstitutioner med støtte fra medlemsstaterne yder et betydeligt bidrag til dataområdet.

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (EUT L 130 af 17.5.2019, s. 92).

⁽¹⁷⁾ COM/2018/612 final.

⁽¹⁸⁾ <https://pro.europeana.eu/page/edm-documentation>.

⁽¹⁹⁾ <https://rightsstatements.org/>.

⁽²⁰⁾ <https://pro.europeana.eu/post/publishing-framework>.

⁽²¹⁾ COM/2020/66 final.

⁽²²⁾ <https://op.europa.eu/s/pjHV>.

- (20) Nationale og domænespecifikke eller tematiske aggregatorer spiller en central rolle på kulturarvsområdet ved at bygge bro mellem de forskellige aktører inden for, men også uden for, kulturarvssektoren på nationalt og europæisk plan. For eksempel samler og beriger nationale aggregatorer indhold til Europeana, og de giver adgang til og fremmer kulturarven i deres land og samler værdifulde ressourcer og viden til kulturarvssektoren. Selv om de fleste aggregatorer i EU har et officielt mandat til deres aktiviteter, er der stadig mange andre, der har brug for et og kæmper for at sikre tilstrækkelige og bæredygtige ressourcer eller organisatorisk støtte. Medlemsstaterne bør tage denne udfordring op ved at styrke aggregatorernes rolle, yde tilstrækkelig støtte og understøtte deres bidrag til det fælles europæiske dataområde for kulturarv.
- (21) Den forventede stigning i antallet og kompleksiteten af digitale aktiver vil kræve sikre, robuste, effektive og bæredygtige cloudbaserede løsninger med henblik på behandling af, adgang til og forvaltning af sådanne datasæt. Medlemsstaternes støtte ⁽²³⁾ til den europæiske sammenslutning af cloud-to-edge-infrastruktur og -tjenester vil derfor være afgørende for at sørge for en effektiv adgang til digitaliserede kulturarvsaktiver.
- (22) Denne henstilling bygger på og erstatter henstilling 2011/711/EU —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

KAPITEL I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Formål og anvendelsesområde

1. Formålet med denne henstilling er at bane vejen for et fælles europæisk dataområde for kulturarv (»dataområde«) og derved hjælpe kulturarvsinstitutioner med at fremskynde deres digitaliserings- og bevaringsbestræbelser og udnytte den digitale omstillings muligheder. I denne henstilling opfordres medlemsstaterne til at indføre passende rammer til at styrke sektorens genopretning og omstilling og til at støtte kulturarvsinstitutioner i at blive mere modstandsdygtige i fremtiden.
2. Denne henstilling omfatter alle former for kulturarv (materiel, immateriel, naturlig, født digital), herunder alle de kategorier af kulturarv, der er truet.

Definitioner

3. I denne henstilling forstås ved:
 - 1) »kulturarvsaktiver«:
 - a) materiel kulturarv såsom monumenter, arkæologiske fundpladser, lydmateriale og audiovisuelt materiale, bøger, tidsskrifter, aviser, fotografier, museumsgenstande og arkivdokumenter
 - b) immateriel kulturarv
 - c) naturarv, herunder landskaber og naturområder, som defineret i artikel 2 i konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv ⁽²⁴⁾
 - d) født digital kulturarv
 - 2) »immateriel kulturarv«: praksisser, fremstillinger, udtryksformer, viden, færdigheder — og de værktøjer, genstande og kultursteder, der er forbundet hermed — som samfund, grupper og i nogle tilfælde enkeltpersoner anerkender som en del af deres kulturarv som omhandlet i artikel 2 i konventionen om beskyttelse af den immaterielle kulturarv ⁽²⁵⁾

⁽²³⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/towards-next-generation-cloud-europe>.

⁽²⁴⁾ UNESCO's konvention om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv, Paris, 16. november 1972.

⁽²⁵⁾ UNESCO's konvention om beskyttelse af den immaterielle kulturarv 2003, Paris, 17. oktober 2003.

- 3) »født digital«: aktiver, der er skabt i digital form, såsom digital kunst eller animation, virtuelle museer uden analogt modstykke, eller kulturelt indhold, der er skabt uden for kulturarvsinstitutioner, f.eks. på sociale medier eller i spilindustrien
- 4) »kulturarvsinstitution«: et offentligt tilgængeligt bibliotek eller museum, et arkiv eller en film- eller lydarvsinstitution som defineret i artikel 2, nr. 3), i direktiv (EU) 2019/790
- 5) »digitalisering«: konvertering af aktiver fra et analogt til digitalt format
- 6) »digital omstilling«: både processen og resultatet af at udnytte digitale teknologier til at ændre, hvordan en organisation fungerer og leverer værdi
- 7) »digital bevaring«: en række aktiviteter, der er nødvendige for at sikre, at digitale objekter kan lokaliseres, gengives, anvendes og forstås i fremtiden.

KAPITEL II

AVANCERET DIGITALISERING OG DIGITAL BEVARING AF KULTURARVEN

4. Medlemsstaterne bør fastlægge og/eller regelmæssigt ajourføre en omfattende og fremadskuende digital strategi for kulturarven på det relevante nationale eller regionale plan for at fremskynde sektorens digitale omstilling. I forbindelse med udarbejdelsen af den digitale strategi bør medlemsstaterne samarbejde med eller indføre ordninger for samarbejde mellem alle berørte interessenter/parter, herunder kulturarvsinstitutioner og kompetente myndigheder, og de bør tilvejebringe ressourcer/yde støtte til strategiens gennemførelse.
5. Den nationale strategi bør indeholde foranstaltninger til at støtte kulturarvsinstitutioner i at anvende avancerede teknologier såsom 3D, kunstig intelligens, extended reality, cloudcomputing, datateknologier og blockchain for at sikre en mere effektiv digitaliseringsproces og digital bevaring og et indhold af højere kvalitet med henblik på bredere adgang, anvendelse og videreanvendelse.
6. Den digitale strategi bør indeholde klare mål for digitalisering og digital bevaring. Disse mål bør være baseret på objektive og klare kriterier, herunder:
 - a) truet kulturarv
 - b) de fysisk mest besøgte monumenter, bygninger og steder inden for kultur og kulturarv
 - c) den lave grad af digitalisering for specifikke kategorier af kulturarvsaktiver.

Senest i 2030 bør medlemsstaterne digitalisere alle monumenter og lokaliteter, der falder ind under litra a), og 50 % af dem, der falder ind under litra b), i 3D.

Senest i 2025 bør medlemsstaterne digitalisere 40 % af de samlede 2030-mål.

Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at alle digitaliserede kulturaktiver, der er omhandlet i punkt 6, litra a), b) og c), også bevares digitalt.

7. Medlemsstaterne og kulturarvsinstitutionerne bør anlægge en holistisk tilgang ved planlægningen af digitaliseringen. Tilgangen bør f.eks. tage hensyn til formålet med digitaliseringen, målgrupperne, den økonomisk højest mulige kvalitet og den digitale bevaring af de digitaliserede kulturarvsaktiver, herunder aspekter som formater, lagring, fremtidig migration, den fortsatte vedligeholdelse og de nødvendige langsigtede ressourcer med hensyn til økonomi og personale. Den digitale strategi bør give nationale eller regionale aggregatorer et klart og veldefineret mandat til at samarbejde med kulturarvsinstitutionerne om at stille digitaliserede kulturarvsaktiver til rådighed gennem Europeana og dataområdet. Medlemsstaterne bør navnlig styrke aggregatorernes rolle som mellemlid mellem Europeana og kulturarvsinstitutionerne og tilskynde dem til at yde et aktivt bidrag til dataområdet.

8. Medlemsstaterne bør støtte partnerskaber mellem kulturarvssektoren og andre sektorer såsom de videregående uddannelser og erhvervsuddannelserne, de kreative industrier og den bæredygtige kulturturisme for at stimulere innovation med henblik på nye tjenester og anvendelser.
9. Medlemsstaterne bør fremme inddragelsen af små og mellemstore virksomheder for at støtte den digitale omstilling af kulturarvssektoren, navnlig i retning af digitalisering og datadreven innovation.
10. Når kulturarvsinstitutioner indgår partnerskaber med den private sektor, bør de sikre, at der fastsættes klare og rimelige betingelser for videreanvendelse af de digitaliserede aktiver i overensstemmelse med konkurrencereglerne og direktiv (EU) 2019/1024, navnlig med reglerne om eneretsaftaler i nævnte direktivs artikel 12, hvor det er relevant.
11. Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger til at vurdere kløften mellem digitale færdigheder i sektoren, således at kulturarvsinstitutionerne er i stand til fuldt ud at udnytte de avancerede digitale teknologiers muligheder. Medlemsstaterne bør navnlig fastsætte ambitiøse mål for 2030 med henblik på at opkvalificere og omskole medarbejdere på kulturarvsområdet, herunder inden for dataforvaltning og -analyse, kunstig intelligens og teknologier inden for avanceret digitalisering og extended reality.
12. For at lette den digitale omstilling af kulturarvsinstitutioner og bidrage til at udvide adgangen til og fremme kulturarven henstilles det til medlemsstaterne fuldt ud at udnytte de muligheder, som den nuværende ophavsretlige ramme giver, ved at:
 - a) sikre korrekt og effektiv gennemførelse af de relevante EU-bestemmelser om ophavsret, navnlig dem, der er fastsat i direktiv (EU) 2019/790
 - b) ledsage alle parter i den praktiske anvendelse af de nationale gennemførelsesbestemmelser
 - c) overvåge de nationale gennemførelsesbestemmelser nøje for at sikre, at deres anvendelse gennemføres, og
 - d) støtte medarbejdere på kulturarvsområdet i forbindelse med erhvervelsen af ophavsrets- og licensrelaterede færdigheder og stille ekspertise inden for ophavsret til rådighed.
13. For at finde fælles svar på fælles udfordringer inden for avanceret digitalisering og bevaring og for at udveksle bedste praksis og præsentere og fremme Europas kultur, værdier og succeshistorier bør medlemsstaterne opmuntre til grænseoverskridende samarbejde og partnerskaber med kulturarvsinstitutioner på internationalt plan som supplement til UNESCO's og Europarådets tiltag.
14. Medlemsstaterne bør gøre fuld brug af alle finansieringsmuligheder på europæisk og nationalt plan for at sætte skub i digitaliserings- og bevaringsindsatsen.

KAPITEL III

VEJLEDENDE PRINCIPPER FOR ET FÆLLES EUROPÆISK DATAOMRÅDE FOR KULTURARV

15. Kulturarvsinstitutionerne bør overholde relevante standarder og rammer såsom dem, der anvendes af Europeana-initiativet til deling af digitalt indhold og metadata, herunder Europeana-datamodellen, RightsStatements.org og Europeana Publishing Framework, for at opnå interoperabilitet på europæisk plan. Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger til at fremme og lette overholdelsen af sådanne eksisterende og fremtidige standarder og rammer, og de bør samarbejde på europæisk plan om at udvide dem i forbindelse med dataområdet.
16. Medlemsstaterne bør aktivt tilskynde kulturarvsinstitutioner til at stille deres digitaliserede aktiver til rådighed gennem Europeana og derigennem bidrage til dataområdet i overensstemmelse med de standarder og rammer, der er omhandlet i punkt 15, og med de vejledende mål i bilag I og II.

17. De i punkt 16 omhandlede bidrag fra kulturarvsinstitutioner bør navnlig omfatte 3D-digitaliserede kulturarvsaktiver med henblik på at fremme europæiske kulturperler og forbedre den potentielle videreanvendelse inden for vigtige områder såsom samfundsvidenskab og humaniora, bæredygtig kulturturisme og kulturelle og kreative sektorer, eller med henblik på at bidrage til at identificere kulturelle aktiver, der handles ulovligt.
18. På baggrund af resultaterne af deres politikker bør medlemsstaterne sikre, at data fra offentligt finansierede digitaliseringsprojekter bliver og forbliver søgbare, tilgængelige, interoperable og videreanvendelige (»FAIR-principperne«) gennem digitale infrastrukturer (herunder dataområdet) med henblik på at sætte skub i dataudvekslingen.
19. Al offentlig finansiering af fremtidige digitaliseringsprojekter af kulturarvsaktiver bør gøres betinget af, at digitaliseret indhold gøres tilgængeligt i Europeana og dataområdet, jf. punkt 16.
20. Medlemsstaterne bør træffe alle nødvendige foranstaltninger for at støtte og øge bevidstheden om Europeana i den brede offentlighed og navnlig i uddannelsessektoren og skolerne, bl.a. ved hjælp af undervisningsmaterialer.
21. Medlemsstaternes bør udnytte den europæiske sammenslutning af cloud-to-edge-infrastruktur og -tjenester med henblik på at styrke opbevaringen, forvaltningen og adgangen til digitaliserede kulturarvsaktiver.

KAPITEL IV

OPFØLGNING PÅ HENSTILLINGEN

Medlemsstaterne bør underrette Kommissionen 24 måneder efter offentliggørelsen af denne henstilling i *Den Europæiske Unions Tidende* og hvert andet år derefter om foranstaltninger, der træffes som reaktion på denne henstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. november 2021.

På Kommissionens vegne
Thierry BRETON
Medlem af Kommissionen

BILAG I

Vejledende mål for indholdsbidrag til Europeana og dataområdet senest i 2030 pr. medlemsstat ⁽¹⁾

	A	B	C	D	E	F
	Antal registreringer pr. 1. februar 2021	Antal registreringer af høj ⁽¹⁾ kvalitet pr. 1. februar 2021	Nye registreringer af høj kvalitet senest i 2030	Samlet antal registreringer senest i 2030 [= A+C]	Samlet antal registreringer af høj kvalitet senest i 2030 ⁽²⁾ [=B+C]	Digitale aktiver i 3D senest i 2030 ⁽³⁾
Østrig	2 372 357	1 106 942	1 002 892	3 375 249	2 109 834	401 157
Belgien	2 499 646	2 247 432	1 215 817	3 715 463	3 463 249	486 327
Bulgarien	94 447	62 647	329 454	423 901	392 101	131 782
Kroatien	67 357	5 456	235 877	303 234	241 332	94 351
Cypern	30 959	1 858	71 466	102 425	73 324	28 586
Tjekkiet	881 263	369 602	889 329	1 770 592	1 258 931	355 732
Danmark	1 032 422	662 712	676 884	1 709 306	1 339 596	270 754
Estland	648 205	486 024	99 825	748 030	585 849	39 930
Finland	1 093 297	960 899	548 428	1 641 725	1 509 327	219 371
Frankrig	3 860 232	1 779 567	6 381 064	10 241 296	8 160 631	2 552 426
Tyskland	5 536 786	4 107 742	8 924 266	14 461 052	13 032 008	3 569 707
Grækenland	661 593	383 327	642 175	1 303 768	1 025 502	256 870
Ungarn	732 033	571 425	637 732	1 369 765	1 209 157	255 093
Irland	86 765	44 424	856 780	943 545	901 204	342 712
Italien	2 150 207	687 421	5 119 900	7 270 107	5 807 321	2 047 960
Letland	128 505	113 341	117 705	246 210	231 046	47 082
Litauen	224 359	182 337	209 875	434 234	392 212	83 950
Luxembourg	65 600	1 325	145 567	211 167	146 893	58 227
Malta	50 310	1 006	46 013	96 323	47 019	18 405
Nederlandene	9 126 499	7 554 003	1 992 463	11 118 962	9 546 466	796 985
Polen	3 040 221	936 996	2 477 819	5 518 040	3 414 815	991 127
Portugal	203 044	138 963	727 333	930 377	866 297	290 933
Rumænien	135 213	84 549	1 209 889	1 345 102	1 294 438	483 956
Slovakiet	15 106	453	341 636	356 742	342 089	136 654

⁽¹⁾ De vejledende mål pr. medlemsstat er proportionale med befolkningen i hver medlemsstat tilpasset til medlemsstatens BNP pr. indbygger (i PPS)

Slovenien	598 310	382 081	166 799	765 109	548 880	66 720
Spanien	2 960 596	1 228 351	3 851 622	6 812 218	5 079 973	1 540 649
Sverige	4 307 321	3 047 430	1 098 975	5 406 296	4 146 404	439 590
EU-27	42 602 653	27 148 311	40 017 586	82 620 239	67 165 896	16 007 034

(¹) Registreringer af høj kvalitet opfylder kravene til lag 2 eller derover (lag 2+) i Europeana Publishing Framework for indhold og kravene til lag A eller derover for metadata. Disse standarder er nødvendige for at fremme videreanvendelse til forskellige formål.

(²) Medlemsstaterne opfordres til at forbedre kvaliteten af registreringerne i lag 1, og derfor kan det samlede antal registreringer af høj kvalitet stige yderligere.

(³) 40 % af de nye registreringer bør være digitale aktiver i 3D. Antallet af digitale aktiver i 3D, der i øjeblikket er til rådighed i Europeana, anses for at være ubetydeligt.

BILAG II

Mellemliggende mål for indholdsbidrag til Europeana og dataområdet senest i 2025 pr. medlemsstat

	A	B	C	D	E	F
	Antal registreringer pr. 1. februar 2021	Antal registreringer af høj ⁽¹⁾ kvalitet pr. 1. februar 2021	Nye registreringer senest i 2025 ⁽²⁾	Samlet antal registreringer senest i 2025 [= A+C]	Samlet antal registreringer af høj kvalitet senest i 2025 ⁽³⁾ [=B+C]	Aktiver i 3D senest i 2025 ⁽⁴⁾
Østrig	2 372 357	1 106 942	401 157	2 773 514	1 508 099	60 174
Belgien	2 499 646	2 247 432	486 327	2 985 973	2 733 759	72 949
Bulgarien	94 447	62 647	131 782	226 229	194 428	19 767
Kroatien	67 357	5 456	94 351	161 708	99 807	14 153
Cypern	30 959	1 858	28 586	59 545	30 444	4 288
Tjekkiet	881 263	369 602	355 732	1 236 995	725 333	53 360
Danmark	1 032 422	662 712	270 754	1 303 176	933 465	40 613
Estland	648 205	486 024	39 930	688 135	525 954	5 989
Finland	1 093 297	960 899	219 371	1 312 668	1 180 270	32 906
Frankrig	3 860 232	1 779 567	2 552 426	6 412 658	4 331 993	382 864
Tyskland	5 536 786	4 107 742	3 569 707	9 106 493	7 677 448	535 456
Grækenland	661 593	383 327	256 870	918 463	640 197	38 530
Ungarn	732 033	571 425	255 093	987 126	826 518	38 264
Irland	86 765	44 424	342 712	429 477	387 136	51 407
Italien	2 150 207	687 421	2 047 960	4 198 167	2 735 381	307 194
Letland	128 505	113 341	47 082	175 587	160 423	7 062
Litauen	224 359	182 337	83 950	308 309	266 287	12 593
Luxembourg	65 600	1 325	58 227	123 827	59 552	8 734
Malta	50 310	1 006	18 405	68 715	19 411	2 761
Nederlandene	9 126 499	7 554 003	796 985	9 923 484	8 350 988	119 548
Polen	3 040 221	936 996	991 127	4 031 348	1 928 124	148 669
Portugal	203 044	138 963	290 933	493 977	429 897	43 640
Rumænien	135 213	84 549	483 956	619 169	568 504	72 593
Slovakiet	15 106	453	136 654	151 760	137 107	20 498

Slovenien	598 310	382 081	66 720	665 030	448 800	10 008
Spanien	2 960 596	1 228 351	1 540 649	4 501 245	2 769 000	231 097
Sverige	4 307 321	3 047 430	439 590	4 746 911	3 487 019	65 938
EU-27	42 602 653	27 148 311	16 007 034	58 609 687	43 155 345	2 401 055

(¹) Registreringer af høj kvalitet opfylder kravene til lag 2 eller derover (**lag 2+**) i Europeana Publishing Framework for indhold og kravene til lag A eller derover for metadata. Disse standarder er nødvendige for at fremme videreanvendelse til forskellige formål.

(²) Mellemliggende mål: 40 % af de vejledende mål senest i 2030.

(³) Medlemsstaterne opfordres til at forbedre kvaliteten af registreringerne i lag 1, og derfor kan det samlede antal registreringer af høj kvalitet stige yderligere.

(⁴) Mellemliggende mål for digitale aktiver i 3D: 15 % af 2030-målene.